

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 27. marraskuuta 2019
(OR. en)

13881/19

SPORT 96
JEUN 127
SOC 732
EMPL 555
SUSTDEV 158
SAN 461

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 13351/1/19 REV 1

Asia: Ehdotus neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmiksi lasten turvallisesta urheilusta

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien 21. –22. marraskuuta 2019 hyväksymät päätelmät lasten turvallisesta urheilusta.

Lasten turvallinen urheilu
– Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten
edustajien päätelmät –

NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN
EDUSTAJAT

TOTEAVAT SEURAAVAA:

1. Lasten turvallinen urheilu on perusedellytys sille, että lapset voivat harrastaa urheilua ja kehittyä urheilijoina. Lisäksi aktiivinen elämäntapa olisi omaksuttava jo lapsuudessa. Varhain aloitettu urheiluharrastus voi myötävaikuttaa pitkällä aikavälillä kansalaisten terveyteen, hyvinvointiin, työkykyyn ja sosiaaliseen osallisuuteen mutta myös taitojen ja osaamisen kehittymiseen, aktiivinen kansalaisuus mukaan luettuna.
2. Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen 19 artiklan 1 kohta muodostaa lasten hyvinvoinnin turvaamisen oikeudellisen kehyksen perustan¹. Myös EU:n perusoikeuskirjassa todetaan, että lapsella on oikeus hänen hyvinvoinnilleen välttämättömään suojeluun ja huolenpitoon. SEUT 165 artiklan mukaan urheilijoiden, erityisesti kaikkein nuorimpien urheilijoiden, fyysisen ja henkisen koskemattomuuden suojeleminen on keino kehittää urheilun eurooppalaista ulottuvuutta ja se on näin ollen unionin erityistavoite urheilun alalla.
3. Lasten turvallinen urheilu olisi ymmärrettävä laajasti niin, että kaikkia lapsia suojellaan vahingoittamiselta, hyväksikäytöltä, väkivallalta, riistolta ja laiminlyönneiltä. Lasten hyvinvoinnin turvaaminen edellyttää useita toimia, joilla autetaan varmistamaan, että kaikki urheiluun osallistuvat lapset saavat siitä myönteisiä kokemuksia.

¹ "Sopimusvaltiot ryhtyvät kaikkiin asianmukaisiin lainsäädännöllisiin, hallinnollisiin, sosiaalisiin ja koulutuksellisiin toimiin suojellakseen lasta kaikenlaiselta ruumiilliselta ja henkiseltä väkivallalta, vahingoittamiselta ja pahoinpitelyltä, laiminlyönneiltä tai välinpitämättömältä tai huonolta kohtelulta tai hyväksikäytöltä, mukaan lukien seksuaalinen hyväksikäyttö, silloin kun hän on vanhempansa, muun laillisen huoltajansa tai kenen tahansa muun hoidossa."

4. Jäsenvaltiot ovat todenneet, että turvallinen ympäristö on perusedellytys lasten fyysisen aktiivisuuden lisäämiselle, ja ne ovat toteuttaneet viime vuosina monia konkreettisia toimenpiteitä tehdäkseen urheilutoiminnasta turvallisempaa lapsille. On muun muassa parannettu lainsäädäntöä ja käynnistetty kohdennettuja hankkeita.
5. EU:n tasolla jäsenvaltiot ovat vaihtaneet hyviä käytäntöjä, ja Erasmus+-ohjelman ja perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuusohjelman kautta on perustettu erilaisia hankkeita. Tähän liittyvää työtä ja toimintaa olisi kuitenkin vielä lisättävä.

KATSOVAT SEURAAVAA:

6. Jäsenvaltioiden olisi oltava vastaisuudessakin keskeisessä asemassa, kun kehitetään strategisia toimintapolitiikkoja, ja niiden olisi myös urheilun alalla huolehdittava asianmukaisista lainsäädäntö- ja toimintapolitiittisista puitteista lasten hyvinvoinnin turvaamiseksi.
7. Jotta tällä alalla saataisiin aikaan kestäviä tuloksia, tarvitaan valtion ja valtiosta riippumattomien organisaatioiden tiivistä yhteistyötä kaikilla tasoilla. Erasmus+-ohjelma ja muut EU:n välineet voivat tarjota lisäresursseja sellaisten hankkeiden ja muiden aloitteiden edistämiseen, joilla pyritään turvaamaan lasten hyvinvointi urheilussa.
8. Kehitettäessä toimenpiteitä lasten turvallisen urheilun tueksi on tarpeen tehdä yhteistyötä eri alojen kanssa: kyseessä ovat sellaiset alat kuin koulutus, terveys, sosiaalipalvelut, oikeus, lainvalvonta ja nuorisoala. Mukana on myös oltava eri toimijoita, kuten koulut, urheilujärjestöt ja -seurat, perheet, lääkärit, valmentajat, opettajat, urheiluvirkailijat ja vertaisryhmät.
9. Kansainväliset järjestöt ovat kehittäneet toimintaohjeita, joiden avulla voidaan kartoittaa, estää ja korjata ongelmia, joita tulee esiin lasten turvallisen urheilun yhteydessä. Näitä ohjeita olisi levitettävä, ne olisi pantava täytäntöön ja niiden toteutusta olisi seurattava nykyistä tehokkaammin².

² Esim. Unicefin International Safeguards for Children in Sport (2016), International Alliance for Youth Sports -järjestön suositukset lasten suojelemiseksi, Euroopan neuvoston Start to Talk -aloite ja Kansainvälisen olympiakomitean Safeguarding Athletes from Harassment and Abuse in Sport Framework.

*KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN MUKAISESTI JA
ASIANMUKAISILLA TASOILLA*

10. Varmistamaan, että on olemassa asianmukaiset oikeudelliset ja toimintapoliittiset puitteet, ennaltaehkäisevät positiiviset toimenpiteet ja tarvittaessa seuraamusmenettelyt mukaan luettuina, joilla voidaan tukea sellaisten kokonaisvaltaisten käytännön toimenpiteiden kehittämistä, jotka on suunniteltu edistämään lasten turvallista urheilua.
11. Harkitsemaan fyysisen ja henkisen väkivallan ja hyväksikäytön estämiseksi uusia ja tehostettuja tiedotustoimia sekä perus- ja jatkokoulutustoimenpiteitä – kuten toimintaohjeita, opetusvälineistöä, käytännesääntöjä, kampanjoita ja parhaiden käytäntöjen ja kokemusten vaihtoa – jotka suunnataan lapsille, perheille, urheilujärjestöille, vapaaehtoistyöntekijöille, valmentajille, ohjaajille, opettajille ja lasten kanssa urheilun puitteissa toimiville nuorisotyöntekijöille.
12. Tekemään yhteistyötä urheilujärjestöjen kanssa lasten hyvinvoinnin turvaamiseen tähtäävien toimenpiteiden kehittämiseksi. Näitä ovat esimerkiksi koulutusohjelmat, käytännesäännöt, seuranta sekä ohjeet ja menettelyt väkivallan ja hyväksikäytön estämiseksi ja urheilualalla toimivien työntekijöiden ja vapaaehtoisten rikosrekisteritietojen³ järjestelmälliset tarkistukset, väitteiden käsittely, asianmukainen seuranta ja lapsille annettava tarvittava tuki mukaan luettuina.
13. Julkista rahoitusta myönnettäessä tarkistamaan mahdolliset toimet, joilla järjestöt sitoutuvat toteuttamaan toimenpiteitä lasten hyvinvoinnin turvaamiseksi urheilussa.
14. Perustamaan tiedotuskanavia ja raportointimekanismeja, joita urheilussa väkivallan ja/tai hyväksikäytön kohteeksi joutuvat lapset tai todistajina olevat henkilöt voivat käyttää, ja lisäämään tietoisuutta olemassa olevista kanavista ja mekanismeista sekä optimoimaan niiden vaikuttavuuden. Kyseeseen voivat tulla muun muassa auttavat puhelimet, verkkojuttelu tai verkkosivustot.

³ Direktiivi 2011/93/EU lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja erityisesti sen 10 artikla.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA PUITTEISSA

15. EU:n ja kansallista lainsäädäntöä noudattaen keräämään ja jakamaan aina kun se on mahdollista tietoja lapsiin kohdistuvasta väkivallasta ja hyväksikäytöstä sekä edistämään sellaisten seurantavälineiden käyttöä, joiden avulla voidaan arvioida lasten hyvinvointiin kohdistuvien kaikenlaisien mahdollisten uhkien esiintymistä urheilussa, sekä valvomaan, että asiaankuuluvat politiikat ja menettelyt pannaan tehokkaasti täytäntöön.
16. Tukemaan, edistämään ja jakamaan tutkimuksia ja julkaisuja lasten turvallisesta urheilusta.
17. Edistämään etenkin urheilujärjestöjen ja kansallisten viranomaisten harjoittamaa parhaiden käytäntöjen vaihtoa suojelutoimenpiteistä, mukaan lukien ennaltaehkäisevät toimenpiteet, jotka suojaavat seksuaaliselta väkivallalta ja hyväksikäytöltä, sallivan ja kunnioittavan käytöksen edistämisestä urheilussa sekä kiusaamisen torjunnasta.
18. Edistämään yhteistyötä kansainvälisten valtiollisten ja valtiosta riippumattomien järjestöjen, kuten Euroopan neuvoston ja Unicefin, kanssa.

PYYTÄVÄT URHEILULIIKETTÄ

19. Huolehtimaan tarvittaessa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa siitä, että lapset ovat ja tuntevat olevansa turvassa urheillessaan ja että heitä kuullaan ja kohdellaan oikeudenmukaisesti ja kunnioittavasti, ja autetaan heitä näin rakentamaan terve itsetunto.
20. Varmistamaan tarpeen mukaan, että lasten kasvuvaiheet ja sukupuolten väliset erot otetaan huomioon aina kun on kyse kilpailutilanteista.
21. Soveltamaan riittäviä suojelumenettelyjä lasten fyysisen ja henkisen vahingoittamisen estämiseksi.

22. Kehittämään koulutusta ja selkeitä ohjeistuksia ja määräyksiä, joiden avulla varmistetaan, että urheilujärjestöt puuttuvat lasten suojelemiseen liittyviin huolenaiheisiin tehokkaasti ja toteuttavat toimenpiteitä, esimerkiksi nimittämällä riippumattoman valtuutetun, jolla on vaitiolovelvollisuus ja joka toimii niiden lasten yhteyshenkilönä, jotka kokevat väkivaltaa ja/tai hyväksikäyttöä urheilussa.
 23. Tekemään tarvittaessa ja asiaankuuluvien lainsäädäntöpuitteiden mukaisesti urheilualalla toimivien työntekijöiden ja vapaaehtoisten, jotka toimivat lasten kanssa, taustojen tarkistuksia, myös kun on kyse rajatylittävästä liikkuvuudesta.
 24. Tekemään yhteistyötä lainvalvontaviranomaisten ja lastensuojelusta vastaavien virastojen ja järjestöjen kanssa erityisesti lapsiuhrien auttamiseksi.
-

A. Määritelmät

Näissä neuvoston päätelmissä käytetään seuraavia määritelmiä:

1. 'lasten turvallinen urheilu' tarkoittaa sitä, että kaikkia lapsia suojellaan fyysiseltä ja henkisesti vahingoittamiselta, hyväksikäytöltä, väkivallalta, riistolta ja laiminlyönneiltä. Se kattaa sekä lasten suojelun että lasten hyvinvoinnin edistämisen.
2. 'lasten suojelu' tarkoittaa sitä, että suojellaan yksilöä, jonka havaitaan olevan vaarassa joutua hyväksikäytön, väkivallan, riiston tai laiminlyönnin kohteeksi.

B. Viiteasiakirjat

Nämä päätelmät antaessaan neuvosto muistuttaa erityisesti seuraavista:

Euroopan unioni

1. Neuvoston direktiivi 94/33/EY, annettu 22 päivänä kesäkuuta 1994, nuorten työntekijöiden suojelusta
2. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta
3. Urheilun valkoinen kirja (2007)
4. Neuvoston päätelmät terveyttä edistävän liikunnan lisäämisestä (2012/C 393/07)
5. Neuvoston suositus monialaisesta terveyttä edistävän liikunnan lisäämisestä (2013/C 354/01)
6. Neuvoston päätelmät lasten motoristen taitojen sekä liikunta- ja urheilutoiminnan edistämisestä (2015/C 417/09)

7. Asiantuntijaryhmän suositukset nuorten urheilijoiden suojelemisesta ja lasten oikeuksien turvaamisesta urheilussa
8. Lasten turvallinen urheilu: Ecorysin ja Thomas More -yliopiston kartoitustutkimus
9. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta
10. EU:n perusoikeuskirja, erityisesti 24 artikla
11. Direktiivi 2012/29/EU rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista

Yhdistyneet kansakunnat

12. YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista (1989)
13. Kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030, erityisesti tavoite 16.2 lapsiin kohdistuvasta väkivallasta
14. International Charter of Physical Education, Physical Activity and Sport - Unesco SHS/2015/PI/H/14 REV,
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000235409/PDF/235409eng.pdf.multi>
15. Kazanin toimintasuunnitelma – liikuntakasvatuksesta ja urheilusta vastaavien ministereiden ja johtavien virkamiesten kansainvälinen konferenssi (MINEPS VI, Kazan, Venäjän federaatio, 2017) – Unesco SHS/2017/PI/H/14 REV

Euroopan neuvosto

16. Euroopan neuvoston ministerikomitean suositus CM/Rec(2010)9 jäsenvaltioille tarkistetusta urheilun eettisestä koodista
17. Euroopan neuvoston ministerikomitean suositus CM/Rec(2012)10 jäsenvaltioille lasten ja nuorten urheilijoiden suojaamisesta muuttoliikkeeseen liittyviltä vaaroilta

18. Euroopan neuvoston yleissopimus lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan, CETS N:o 201
 19. Eurooppalainen yleissopimus kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen estämiseksi, CETS N:o 126
 20. Euroopan neuvoston yleissopimus ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta, CETS N:o 197, Varsova, 16.5.2005, s. 1–21
 21. Euroopan sosiaalinen peruskirja, CETS N:o 35, tarkistettu CETS N:o 163
-